

Heb ik een virus, worm, hoax of Trojaans paard?

December 2002

Henk Jongedijk, vrijdag 22 september 2006 - 00:00:00

Wat is een virus?

Plastisch gezegd: Een virus is een programma of een gedeelte stuk code dat een onverwachte gebeurtenis kan opstarten. Kortweg: een virus maakt uw computer ziek. Virusmakers activeren meestal negatieve gebeurtenissen, vandaar dat virussen meestal met een gevarencode worden aangeduid. Sommige virussen starten bijvoorbeeld een proces waarbij de harde schijf wordt leeg gemaakt. Een virusmaker vermomt zijn programma vaak om argeloze gebruikers te besmetten. Het wordt bijvoorbeeld verpakt als een populair spel. Of het trekt de aandacht met 'doordachte' marketing truiks: vermomd als plaatje van een blote populaire popster.

Twee kenmerken karakteriseren een virus:

1. Een virus start zichzelf op.

Meestal wordt dit gedaan door zich voor te doen als een ander, veel gebruikt programma. Maar ook fouten (ook wel beveiligingslekken genoemd) in andere software worden er voor gebruikt. Misbruikt zo u wilt. In het recente verleden zijn daarom fouten hersteld in de Internet Explorer van Microsoft.

2. Een virus kopieert zichzelf.

Een virus kan bijvoorbeeld andere programma's besmetten met een kopie van zichzelf. Virussen komen zowel standalone als in netwerken voor.

Wat is een worm?

Een worm is een virus die in het actieve geheugen van een computer zit en zich van daaruit kopieert. Dit wordt ook wel resident aanwezig genoemd. Ze zijn in staat om (kopie & n van) zichzelf naar andere computers te sturen, bijvoorbeeld via e-mail of via IRC (Internet Relay Chat, zoals bijvoorbeeld MSN Messenger, Mirabelis ICQ, Netscape). Een belangrijk verschil ten opzichte van een virus is dat de worm niet per se & © op de harde schijf wordt opgeslagen.

Wat is een Trojaans paard (Trojan horse)?

Een Trojaans paard is een kwaadaardig programma dat zich voordoeft als een normaal programma. Een Trojan doet opzettelijk iets dat de gebruiker niet verwacht. Een Trojan is echter geen virus omdat het zichzelf niet vermenigvuldigt. Maar een Trojaans paard hoeft daarom niet minder krachtig te zijn. Een Trojaans paard kan heel destructief te werk gaan. Veel deskundigen gebruiken de term Trojaans paard alleen om niet-vermenigvuldigende destructieve programma's aan te duiden. Hiermee onderscheid makend tussen Trojaanse paarden en virussen. In praktijk wordt echter een Trojaans paard vaak als virus aangeduid.

Wat is een hoax?

Er komen elke maand honderden nieuwe virussen vrij. Maar sommige nieuwe bedreigingen zijn helemaal geen virus. Een hoax zet aan tot paniekzaaijerij door een leugen. Lees ook mijn column over hoaxes. Een virus hoax is eigenlijk een meer dan zomaar een misleidend bericht. Het kan ertoe leiden dat sommige gebruikers alle virus waarschuwingen negeren. Waardoor zij een kwetsbare groep vormen voor een nieuw virus dat wel vernietigende werking bezit. Voorzichtigheid is geboden, want niet elke virus waarschuwing is een hoax. Mijn advies is: stuur niet een onbekende viruswaarschuwing rond. Als u zonodig uw vrienden wilt waarschuwen, stuur ze dan de link van een betrouwbare anti-virus site waarop de waarschuwing voor een nieuw virus staat. Overigens hebben antivirusmakers lijsten van bekende hoax berichten op Internet gepubliceerd.

Zinnen die vaak gebruikt worden in hoaxes:

* Als je een e-mail ontvangt met de titel [e-mail hoax naam], open het niet!

* Verwijder het onmiddellijk!

- * Het bevat het [hoax naam] virus!
- * Het zal alles op je harde schijf verwijderen en [extreme en gevaar waarschuwingen worden hier geuit]!
- * Dit virus was pas sinds vandaag ontdekt door [betrouwbare en bekende naam van een organisatie].
- * Stuur deze waarschuwing door aan iedereen die je kent! De meeste hoaxes zijn overigens engelstalig, en er worden meestal veel uitroeptekens in gebruikt.

Wat is geen virus?

Omdat virussen veel schade kunnen aanrichten, worden soms ten onrechte problemen aan een virus toegeschreven. Van de hieronder genoemde problemen is een virus vrijwel nooit de oorzaak:

- * Hardware problemen. Er zijn geen virussen die fysieke schade kunnen veroorzaken aan uw computer zelf, zoals bijvoorbeeld de chip, moederboard, monitor.
- * De computer piept bij het opstarten met een zwart scherm. Dit is meestal te wijten aan een opstart probleem veroorzaakt door een hardware probleem. Raadpleeg hiervoor uw computer documentatie.
- * U heeft twee antivirus programma's geïnstalleerd en één geeft meldingen over een virus. Mogelijk bent u echt besmet, maar het komt ook voor dat het ene antivirus programma de andere permanent in het geheugen detecteert en het daarom (ten onrechte) als virus rapporteert.
- * Als u Microsoft Office gebruikt en u opent een document (een brief met extensie .DOC of een spreadsheet eindigend op .XLS) dat een macro bevat. In dat geval waarschuwt het programma dat het document een macro bevat. Er zijn macro-virussen bekend, maar de waarschuwing betekent niet automatisch dat het document besmet is. Scan het document met een recente virusscanner om er zeker van te zijn dat u niet besmet raakt.
- * Voor experts: uw computer heeft niet de beschikking over 640 kB aan conventioneel geheugen. Dit kan mogelijk worden veroorzaakt door een virus, maar dit hoeft niet per se. Sommige hardware drivers voor uw monitor of grafische (SCSI) videokaart kunnen gebruik maken van het conventionele geheugen. Raadpleeg de fabrikant of uw leverancier of dit daadwerkelijk het geval is.

Mijn vier gouden anti virus tips:

1. Wees altijd alert en achterdochtig.
2. Open nooit een e-mail bijlage totdat je zeker weet wat het is, zelfs al ontvang je het van iemand die je kent en vertrouwd.
3. Update de browser software regelmatig.
4. Zorg voor een up-to-date antivirus programma.